

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **J. H. H., správca konkurznej podstaty úpadcu Z., A. S. (v konkurze)**, V., B., proti žalovanému: **Krajský úrad životného prostredia Nitra**, Ul. Janka Kráľa 124, Nitra, zast. advokátom J. M. Ď., AK so sídlom B. N., N., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. A/2009/00314 zo dňa 24. apríla 2009, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/43/2010-42 zo dňa 31. marca 2011, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/43/2010-42 zo dňa 31. marca 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre zastavil podľa § 250d ods. 3 O.s.p. konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. A/2009/00314 z 24. apríla 2009, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Nitre č. A/2009/00643-005-F06 z 23. februára 2009, č. 83/51-415/2009 z 22. októbra 2009 – opatrenie na nápravu podľa § 73 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že podľa krajského súdu nejde o rozhodnutie podľa § 248 písm. a/ O.s.p. rozhodnutie – opatrenie na nápravu je rozhodnutie predbežnej povahy a že správny orgán nerozhodoval o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach právnickej osoby priamo dotknutých týmto rozhodnutím, keďže išlo iba

o rozhodnutie predbežnej povahy, a nie o rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu, ktorým by rozhodoval tento vo veci samej a ktorým by správny orgán postihol žalobcu za nesplnenie uložených povinností v rozhodnutí o opatreniach na nápravu, t.j. že by mu bola uložená sankcia ako následok zisteného správneho deliktu v zmysle zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, a ako také nepodlieha súdnemu prieskumu podľa piatej časti O.s.p. a preto konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil. O trovách rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Uznesenie krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním a domáhala sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázala na to, že § 248 O.s.p. stanovuje okruh vecí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu, pričom súdy podľa § 248 písm. a/ O.s.p. nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania. Podľa jej názoru je potrebné vykladať reštriktívne, lebo majú povahu výnimky z generálnej klauzuly podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobou napadnuté rozhodnutie nie je predbežným rozhodnutím, nakoľko správny orgán svojím rozhodnutím podľa § 73 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z. z. vyvodil voči žalobcovi zodpovednosť a uložil mu povinnosti. Konečnosť rozhodnutia potvrdzuje skutočnosť, že súd odložil jeho vykonateľnosť a zároveň aj skutočnosť, že v prípade nesplnenia opatrení na nápravu by nasledovala pokuta – rozhodnutie o uložení pokuty. Uvedené vyplýva aj z poučenia žalovaného, že možno požiadať o súdny prieskum rozhodnutia. Poukázala na ust. § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, že na správcu neprešli práva a povinnosti, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom patriacim do podstaty a správca nie je štatutárnym orgánom úpadcu. Náhradu trov konania nepožadovala.

K odvolaniu žalobkyne sa žalovaný nevyjadril, hoci mu odvolanie bolo doručené dňa 31. mája 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nemožno považovať za vecne správne.

Podľa čl. 142 ods. 1, veta za bodkočiarkou, Ústavy Slovenskej republiky súde preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. s správnom súdnictve preskúmajú súde zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa ustanovenia § 244 ods. 3 veta prvá O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Napokon podľa § 247 ods. 3 O.s.p. predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 248 O.s.p. súdy nepreskúvajú:

- a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,
- b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,
- c) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúvanie vylučujú osobitné zákony.

Z citovaných právnych noriem, najmä z čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že vo veci žalobkyne, ak by sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného, by bola daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o rozhodnutí žalovaného najmä so zreteľom na to, že podľa tvrdení žalobkyne toto rozhodnutie zasahuje a porušuje jej základné práva.

Prvou podmienkou preskúmania rozhodnutia správneho orgánu na základe žaloby je v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., ktorý všeobecne ustanovuje, aké rozhodnutia môžu byť preskúvané v správnom súdnictve na základe žalôb, že musí ísť o také rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Druhou podmienkou je, že musí ísť o také rozhodnutie, ktorým bola fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach, nakoľko v správnom súdnictve prejednávajú súdy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Tretou podmienkou je, že musí ísť o právoplatné rozhodnutie správneho orgánu (§ 247 ods. 2 a 3 O.s.p.). To znamená, že predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je, aby pri rozhodnutí orgánu verejnej správy vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných

prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 O.s.p.) alebo rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré sa stalo právoplatným aj v dôsledku toho, že proti nemu príslušná procesná norma (obsiahnutá hoci v hmotnoprávnom predpise správneho práva) nepripúšťa opravný prostriedok, a preto právoplatnosť nastáva spravidla po doručení správneho rozhodnutia poslednému účastníkovi správneho konania, ak zákon neustanovuje inak (§ 247 ods. 3 O.s.p.).

Štvrtou podmienkou, ktorá musí byť splnená, aby mohol súd v správnom súdnictve rozhodnutie správneho orgánu preskúmať, je to, že nejde o rozhodnutie, ktorého preskúmanie je vylúčené podľa § 248 O.s.p. Okrem toho ústavný súladný výklad ustanovenia § 248 O.s.p. vyžaduje, aby súd v správnom súdnictve zisťoval, či rozhodnutie orgánu verejnej správy (správneho orgánu), ktoré mu bolo príslušným spôsobom predložené na preskúmanie jeho zákonnosti, sa svojím obsahom súčasne nedotýka základných práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách.

Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky i rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky môžu byť predmetom preskúmania súdom i rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb.

Súdna prax doteraz ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb.

Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa v zmysle uvedených podmienok súdneho prieskumu a ustálenej súdnej praxe považujú aj opatrenia na nápravu podľa zákona č. 223/2001 Z. z.

Takto potom pre rozhodnutie v danej veci bolo potrebné posúdiť, či žalobou napadnuté opatrenie na nápravu podľa § 73 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z. z., za porušenie § 18 ods. 1 a § 18 ods. 3 písm. a/ zákona č. 223/2001 Z. z. a to zabezpečiť odstránenie odpadov na parcelách uvedených v rozhodnutí, zabezpečiť oprávnené zneškodnenie odpadov a to v termíne do 31. mája 2009, pričom toto rozhodnutie podliehalo odvolaciemu konaniu

o opravnom prostriedku u žalovaného podľa všeobecných zásad pre správne konanie v súlade so Správnym poriadkom, a preto takého rozhodnutie je nutné považovať za rozhodnutie, ktorým sa ukladajú žalobcovi povinnosti a je to rozhodnutie konečné, ktoré podľa § 244 ods. 2 a ods. 3 veta prvá O.s.p. podlieha preskúmaniu súdom.

Vychádzajúc zo zhora citovaných zákonných ustanovení, uvedených zásad ako aj ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záver krajského súdu vyslovený v napadnutom uznesení nemôže obstať.

Podľa názoru odvolacieho súdu predmetným opatrením na nápravu sa rozhodovalo o právach a povinnostiach žalobkyne a nešlo o rozhodnutie predbežnej povahy ako sa mylne domnieval prvostupňový súd, teda opatrenie na nápravu vydané podľa § 73 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z. z. je rozhodnutím vydaným podľa správneho poriadku a má jeho náležitosti, čím ide o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť, a preto podlieha súdnemu prieskumu.

Právne posúdenie veci tak, ako bolo vykonané krajským súdom nebolo dostatočné, a preto ak prvostupňový súd konanie zastavil z dôvodov uvedených v napadnutom uznesení, dopustil sa závažného procesného pochybenia, a to tým, že žalobkyni odňal možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. Krajský súd na zastavenie konania použil zákonný dôvod, na aplikáciu ktorého neboli splnené skutkové a zákonné predpoklady. Vyvodené závery krajského súdu vychádzajú z nedostatočného a tým aj nesprávneho právneho posúdenia veci. V takomto prípade sa zastavenie konania považuje za odmietnutie spravodlivosti a porušenie ústavného princípu základného práva na súdnu ochranu.

Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností a zákonných ustanovení Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol považovať rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania za vecne správne, a preto ho podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. s poukazom na § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, v ktorom krajský súd

rozhodne o žalobe zákonným spôsobom, včítane náhrady trov celého súdneho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská